

Rettesnor. De Besiddelser, som Grundloven giver Anvisning paa at ophæve, er de Fideikommissier, som den Gang var til Stede, ikke rene Pengefideikommissier, men Jord- og Pengefideikommissier sammen. Anderledes er Forholdet med de rene Pengefideikommissier, som har kunnet oprettes hele Tiden siden Grundloven, og som kan oprettes den Dag i Dag. Der kan være Pengefideikommissier til Stede nu, som nylig er oprettede, og de har ikke siden Grundlovens Givelse været belagte med den Anvisning fra Grundlovens Side, som de andre har været. Derfor er den foreslaaede Fremgangsmaade billiget af mig, idet jeg gaar ud fra, at den her nævnte Motiveting er den, som har været den raadende for Landbokommissionen, i hvilken jeg ikke har haft den Ære at have Sæde.

Det ærede Medlem gjorde en Bemærkning om, at naar det var de i Lenskontrollen indregistrerede Midler, der her skulde tages Afgift af, saa fandt han, det var rigtigt, at der dog blev fradraget, hvad der maatte paahvile dem i Grundforbedringslaan. Det er en Ting, man kan forhandle om med det ærede Medlem; han vil frem ad Forhandlingens Vej ligesom jeg, og hvis der ikke kommer os mere imellem end det, haaber og venter jeg ogsaa, at Forhandlingen skal føre til et positivt Resultat.

Pinholt: Det nye principielle i de Lovforslag, vi her har til Behandling, forstaaer jeg er dette, at man nu vil skaffe billig Jord i Stedet for billige Penge. Ved den tidligere Husmandslovgivning gav man billige Laan, men det viste sig ikke fuldt ud praktisk, fordi de billige Penge ofte nedfældede sig i dyr Jord, og derved blev i Virkeligheden den Hjælp, Staten eller Samfundet ønskede at give, ikke tilstrækkelig effektiv. Det, der nu tænkes paa, er netop at overlade Besidderne billig Jord; og det er rigtigt, hvad der blev sagt af det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen), at disse Lovforslag maa ses i Forbindelse med det Lovforslag, der for Tiden er til Behandling i Landstinget: Lovforslaget om Vilkaar for Bortsalg af Jord i offentligt Eje. De hviler paa det Lovforslag, og deri er netop den Opfattelse gjort gældende, at man skal overlade Jorden til den Pris, den virkelig har, naar den var i et samlet middelstort Bondebrug.

Det ærede Medlem fra Lejre gjorde opmærksom paa, at jeg som Medlem af Landbokommissionen havde været med til at stille dette Forslag og stille det paa den Maade, at man skulde foretage periodiske Omvurderinger, hvorefter Afgiften, den For-

rentning, Besidderne skulde svare, skulde beregnes. Det er rigtigt, at jeg har været med dertil og ment, at det vilde være den bedste Form. Men naar jeg nu fuldt ud kan slutte mig til mit Partis Ordfører, naar han sagde, at han vilde være med til at foretage to periodiske Omvurderinger, er det, fordi jeg ser deri et Forsøg paa, om man ikke ad praktisk Vej kan komme til Samstemighed om, hvorvidt en saadan Fremgangsmaade vil være rigtig. Der er overordentlig mange Mennesker, der har været i Tvivl, om den foreslaaede Fremgangsmaade er den rigtige, og naar man da byder en praktisk Mulighed for at komme til Klarhed over Spørgsmaalet, forekommer det mig, at der er anvist en Vej, som det er baade rimeligt og forstandigt at gaa. Hovedhensigten ved Omvurderingerne er denne, at Samfundets Medejendomsret, den Kapital, som Samfundet har sat ind, og som overdrages til disse Brugere, skal bestandig dække over Grundværdien, og det skal opnaas ved disse Omvurderinger. Ejeren skal altsaa kun svare en Rente, der staar i et passende Forhold til den til enhver Tid værende Grundværdi. Jeg skal i øvrigt ikke udtale mig videre om dette, fordi mit Partis Ordfører allerede har gjort det.

Jeg vil derefter gerne gøre nogle faa, ganske korte Bemærkninger om Lovforslaget om Afhændelse af de til Præstegaardene henlagte Jorder til Oprettelse af Husmandsbrug. Jeg billiger ganske Tanken om, at der vedblivende skal være Jord til Præstegaardene. Naar der foreslaas en 20 Tdr. Land, er det vist saare passende. Jeg tror dog, at adskillige ærede Medlemmer regner med, at der ad denne Vej vil faas mere Jord til Raadighed, end virkelig vil blive Tilfældet. I Præstelønningskommissionens Betænkning, der er vedhæftet Lovforslaget, oplyses der, at der er ca. 50 000 Tdr. Land, der kan bruges. Men heraf er 5 612 Tdr. Land ikke Agerland. Der bliver altsaa kun godt 44 000 Tdr. Land tilbage, som der kan være Tale om til dette Brug. Men naar der deraf skal bruges 20 Tdr. Land til 978 Præstegaarde — der er det Tal, der i sin Tid blev opgivet af det kirkelige Udvalg —, vil der dertil medgaa 19 560 Tdr. Land. Vi er saa nede paa 25 000 Tdr. Land. Men dernæst maa vi være klare over, at der er en 500—600 Præstegaardsforpagtere. Det kirkelige Udvalg anslaar det til, at kun 26 pCt. af Præstegaardsjorderne drives af Præsterne selv, medens Resten er bortforpagtet. Vi maa derfor regne med, at disse Forpagtere skal have anden Virksomhed. De skal formodentlig have en Lod af Præste-